

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgement in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/ her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgement shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.

=====

ગુજરાત હાઈકોર્ટ, અમદાવાદ

આર/સ્પેશિયલ સિવિલ એપ્લિકેશન નંબર ૧૬/૨૦૧૯

મંજૂરી અને સહી માટે:

માનનીય ન્યાયમૂર્તી સુશ્રી વૈભવી ડી. નાણાવટી

=====

રિપોર્ટિંગ માટે મંજૂર	હા / ના
-----------------------	---------

=====

અબ્દુલ રશીદ હુસૈનભાઈ રહીમુલ્લા

વિરુદ્ધ

ગુજરાત રાજ્ય અને અન્ય

=====

ઉપસ્થિતિ:

અરજદાર(ઓ) નં. ૧ માટે શ્રી અમિત કે. દવે (૫૮૬૦)

અરજદાર(ઓ) નં. ૧ માટે શ્રી કે. ટી. દવે (૨૫૭)

પ્રતિવાદી(ઓ) નં. ૧, ૨, ૩, ૪ માટે શ્રી જયનીલ પરીખ, એ.જી.પી

પ્રતિવાદી(ઓ) નં. ૫, ૬ માટે શ્રી પી. પી. મજમુદાર (૫૨૮૪)

પ્રતિવાદી(ઓ) નં. ૫, ૬ માટે શ્રી નિશિત પી. ગાંધી (૬૯૪૬)

પ્રતિવાદી(ઓ) નં. ૭ માટે ડીએસ દ્વારા નોટિસ બજાવવામાં આવી છે

=====

કોરમ: માનનીય ન્યાયમૂર્તી સુશ્રી વૈભવી ડી. નાણાવટી

તારીખ: ૦૧/૧૦/૨૦૨૫

મૌખિક ચુકાદો

૧. અરજદાર વતી હાજર રહેલા વિદ્વાન વકીલ શ્રી કે. ટી. દવે, પ્રતિવાદી નં. ૧ થી ૪ વતી હાજર રહેલા વિદ્વાન એ.જી.પી શ્રી જયનીલ પરીખ અને પ્રતિવાદી નં. ૫ અને ૬ વતી હાજર રહેલા વિદ્વાન વકીલ શ્રી નિશિત પી. ગાંધીને સાંભળ્યા.

૨. અહીંના અરજદારે અમદાવાદ ખાતેના વિદ્વાન ખાસ સચિવ (અપીલ) મહેસૂલ વિભાગ દ્વારા રિવિઝન એપિલકેશન નં. MVV/HKP/NVS/૬૭/૨૦૧૭ માં પસાર કરાયેલા તારીખ ૨.૬.૨૦૧૮ ના આદેશથી વ્યથિત અને અસંતુષ્ટ થઈને ભારતના બંધારણનાં અનુચ્છેદ ૨૨૬ અને ૨૨૭ નો આશ્રય લીધો છે, જેના દ્વારા પ્રતિવાદી નં. ૫ અને ૬ દ્વારા દાખલ કરવામાં આવેલી રિવિઝન એપિલકેશન મંજૂર કરવામાં આવી છે. આક્ષેપિત આદેશ એનેક્સર-એ પર યોગ્ય રીતે રજૂ કરવામાં આવ્યો છે.

૩. વર્તમાન પિટિશન દાખલ કરવા તરફ દોરી જતી ટૂંકી હકીકતો નીચે મુજબ છે:-

૩.૧ ગામ મૌજે: આસના, તાલુકો: જલાલપોર, જિલ્લો: નવસારીના બ્લોક / સર્વે નં. ૩૯, ૪૭, ૯૭, ૧૧૩, ૧૨૪, ૧૩૮, ૧૬૫, ૧૭૫, ૧૮૯, ૧૯૬, ૨૦૪, ૨૬૨, ૨૬૮, ૩૧૭, ૩૨૫, ૩૩૪, ૩૪૬, ૩૮૨ અને ૩૯૪ ની જમીન હાફેજ હુસૈનભાઈ રહીમુલ્લાના નામે હતી, જેઓ અરજદાર અને પ્રતિવાદી નં. ૫ અને ૬ ના પિતા હતા. હાફેજ હુસૈનભાઈ રહીમુલ્લાના અવસાન પર, અરજદાર અને પ્રતિવાદી નં. ૫ અને ૬ ની માતાનું નામ મહેસૂલી રેકૉર્ડમાં દાખલ કરવામાં આવ્યું હતું.

૩.૨ પ્રતિવાદી નં. ૫ અને ૬ ના નામ જમીનના સહ-માલિકો તરીકે તારીખ ૨૦/૩/૧૯૯૬ ની મહેસૂલી નોંધ નં. ૫૮૦ માં દાખલ કરવામાં આવ્યા હતા. ૨૯/૧/૧૯૯૭ ના રોજ માતાના અવસાન પર ૨૫/૧૨/૧૯૯૭ ના રોજ મહેસૂલી નોંધ નં. ૬૧૨ પાડવામાં આવી હતી.

૩.૩ નોંધ નં. ૫૮૦ અને ૬૧૨ થી વ્યથિત થઈને, અહીંના અરજદારે મદદનીશ કલેક્ટર, નવસારી સમક્ષ અપીલ નં. RTS/APPEAL/REGI/૧૮૫ ઓફ ૨૦૧૩ દાખલ કરી હતી, જે તારીખ ૧૦/૪/૨૦૧૪ ના આદેશ દ્વારા મંજૂર કરવામાં આવી હતી.

૩.૪ ઉક્ત આદેશથી વ્યથિત થઈને, પ્રતિવાદી નં. ૫ અને ૬ એ મદદનીશ કલેક્ટર દ્વારા પસાર કરાયેલ ઉક્ત તારીખ ૧૦/૪/૨૦૧૪ ના આદેશને પડકારતી રિવિઝન એપિલિકેશન નં. CH/RTS/REVISION/CASE નં ૧૨૨/૨૦૧૪ કલેક્ટર, નવસારી સમક્ષ દાખલ કરી હતી, જે તારીખ

૫/૩/૨૦૧૫ ના આદેશ દ્વારા નામંજૂર કરવામાં આવી હતી અને નાયબ કલેક્ટર, નવસારીને અધિકૃત કાનૂની વારસદારોની યાદી (એનેક્ષર-સી) મેળવીને જૈનબબીબીના કાનૂની વારસદાર તરીકે મહેસૂલી રેકૉર્ડમાં અરજદારનું નામ દાખલ કરવાનો નિર્દેશ આપ્યો હતો.

૩.૫ કલેક્ટર, નવસારી દ્વારા પસાર કરાયેલ તારીખ ૫/૩/૨૦૧૫ ના આદેશથી વ્યથિત થઈને, પ્રતિવાદી નં. ૫ અને ૬ એ ખાસ સચિવ (અપીલ) સમક્ષ રિવિઝન એપ્લિકેશન નં. MVV/HKP/NVS/૬૭/૨૦૧૭ દાખલ કરી હતી, જે અંશતઃ મંજૂર કરવામાં આવી હતી અને કલેક્ટર, નવસારી દ્વારા પસાર કરાયેલ તારીખ ૫/૩/૨૦૧૫ નો આદેશ રદ કરવામાં આવ્યો હતો અને તારીખ ૪/૧૧/૨૦૧૬ ના આદેશ દ્વારા કેસ કલેક્ટર, નવસારીને રિમાન્ડ કરવામાં આવ્યો હતો.

૩.૬ રિમાન્ડની કાર્યવાહીમાં, કલેક્ટર, નવસારીએ તારીખ ૨૧/૮/૨૦૧૭ ના આદેશ દ્વારા નાયબ કલેક્ટર દ્વારા પસાર કરાયેલ તારીખ ૧૦/૦૪/૨૦૧૪ ના આદેશની પુષ્ટિ કરી હતી જેના દ્વારા તારીખ ૨૫.૧૨.૧૯૯૭ ની નોંધ નં. ૬૧૨ રદ કરવામાં આવી હતી.

૩.૭ ઉક્ત આદેશથી વ્યથિત થઈને, પ્રતિવાદી નં. ૫ અને ૬ એ વિદ્વાન ખાસ સચિવ (અપીલ) મહેસૂલ વિભાગ, અમદાવાદનો રિવિઝન એપ્લિકેશન નં. MVV/HKP/NVS/૬૭/૨૦૧૭ દ્વારા સંપર્ક કર્યો હતો જે તારીખ ૨/૬/૨૦૧૮ ના આદેશ દ્વારા મંજૂર કરવામાં આવી હતી.

૪. અહીં ઉપર જણાવ્યા મુજબના આક્ષેપિત આદેશથી વ્યથિત થવાથી વર્તમાન પિટિશન દાખલ કરવાનું કારણ ઊભું થયું છે જેમાં નીચેની રાહતો માટે પ્રાર્થના કરવામાં આવી છે :-

(એ) આ નામદાર કોર્ટ આ પિટિશન દાખલ કરવા અને મંજૂર કરવાની કૃપા કરે.

(બી) આ નામદાર કોર્ટ "એનેક્ષર - એ" પરના ખાસ સચિવ (અપીલ) મહેસૂલ વિભાગના તારીખ ૨/૬/૨૦૧૮ ના આદેશને રદ કરવા અને બાજુ પર રાખવાની કૃપા કરે.

(સી) આ પિટિશનની દાખલ, સુનાવણી અને અંતિમ નિકાલ પડતર હોય, આ નામદાર કોર્ટ "એનેક્ષર - એ" પરના તારીખ ૨/૬/૨૦૧૮ ના આદેશની કામગીરી, અમલીકરણ અને બજવણી પર રોક લગાવવાની કૃપા કરે.

(ડી) ન્યાયના હિતમાં જરૂરી હોય તેવા અન્ય અને વધુ આદેશો પસાર કરવા.

૫. અરજદાર વતી હાજર રહેલા વિદ્વાન વકીલ શ્રી કે. ટી. દવે રજૂઆત કરે છે કે વર્તમાન પિટિશન મંજૂર થવા પાત્ર છે અને આક્ષેપિત આદેશ મુખ્યત્વે માત્ર એ આધારે રદ થવા અને બાજુ પર રાખવા પાત્ર છે કે વિદ્વાન મદદનીશ કલેક્ટર અને કલેક્ટરે તારીખ ૧૦/૪/૨૦૧૪ અને તારીખ ૫/૩/૨૦૧૫ ના આદેશો દ્વારા અરજદારનો કેસ મંજૂર કર્યો હતો, જોકે વિદ્વાન ખાસ સચિવ (અપીલ) મહેસૂલ વિભાગ, અમદાવાદ (ટૂંકમાં "વિદ્વાન એસ.એસ.આર.ડી")

એ પ્રતિવાદી નં. ૫ અને ૬ દ્વારા દાખલ કરાયેલ રિવિઝન એપિલિકેશન નં. MVV/HKP/NVS/૬૭/૨૦૧૭ ને મંજૂર કરવામાં ભૂલ કરી છે. વર્તમાન કાર્યવાહીમાં "વસિયત" નો કોઈ પ્રશ્ન જ નથી.

૫.૧ એવું રજૂ કરવામાં આવે છે કે વિદ્વાન એસ.એસ.આર.ડી એ એ આધારે રિવિઝન એપિલિકેશન મંજૂર કરવામાં ભૂલ કરી છે કે અરજદારે ૧૮ વર્ષના વિલંબ પછી કાર્યવાહી શરૂ કરી હતી.

૫.૨ તેમની રજૂઆતોને સમર્થન આપવા માટે, ૨૦૦૨ (૨) GHJ ૯૮૫ પર આધાર રાખવામાં આવ્યો છે. એવું રજૂ કરવામાં આવ્યું છે કે, ગુજરાત જમીન મહેસૂલ સંહિતાની કલમ ૧૩૫-ડી હેઠળ અરજદારને કોઈ નોટિસ જારી કરવામાં આવી નથી અને તે જોતાં, નોંધ નં. ૫૮૦ અને ૬૧૨ ને પડકારતી અપીલ મારફતે નાયબ કલેક્ટરનો સંપર્ક કરવામાં થયેલો વિલંબ ન્યાયી અને યોગ્ય છે. જાણકારીના અભાવે અરજદાર આવી નોંધને પડકારી શક્યા ન હોત.

૫.૩ એવું રજૂ કરવામાં આવ્યું છે કે અરજદારે સિવિલ કોર્ટનો સંપર્ક કરવાની જરૂર નથી. અરજદારે વસિયતને પડકારવાની અપેક્ષા નથી. સમર્થન આપવા માટે, એવું રજૂ કરવામાં આવ્યું છે કે જો કોઈ વિવાદ હોય, તો વસિયતના લાભાર્થીએ સિવિલ કોર્ટનો સંપર્ક કરવો જરૂરી છે.

૫.૪ તેમની રજૂઆતોને સમર્થન આપવા માટે, જિતેન્દ્ર સિંહ વિ. મધ્ય પ્રદેશ રાજ્ય, ૨૦૨૧ (૧૦) સ્કેલ ૪૧૩ માં નોંધાયેલા નિર્ણય પર આધાર રાખવામાં આવ્યો છે.

૬. પ્રતિવાદી નં. ૫ અને ૬ વતી હાજર રહેલા વિદ્વાન વકીલ શ્રી નિશિત પી. ગાંધીએ રજૂઆત કરી હતી કે તારીખ ૧૩.૩.૧૯૬૨ ના આદેશ દ્વારા પ્રતિવાદી નં. ૫ અને ૬ ની માતાને પ્રશ્નવાળી જમીનના ગણોતિયા તરીકે જાહેર કરવામાં આવ્યા હતા. સંબંધિત સમયે, પ્રતિવાદી નં. ૫ અને ૬ સગીર હતા. નબળી આર્થિક સ્થિતિને કારણે માતા ખરીદ કિંમતના હમ્મા ચૂકવી શકી ન હતી. મામલતદાર અને એએલટી દ્વારા તારીખ ૭.૧૧.૧૯૭૨ ના રોજ જાહેર નોટિસ જારી થવા પર, માતા દ્વારા તગાવી લોન મેળવવામાં આવી હતી અને તેમણે ખરીદ કિંમત ચૂકવવાની વ્યવસ્થા કરી હતી જે આખરે ચૂકવવામાં આવી હતી અને મહેસૂલી નોંધ નં. ૫૮૦ મહેસૂલી રેકૉર્ડમાં દાખલ કરવામાં આવી હતી. તે સમર્થિત છે કે તે જોતાં અરજદારની મૃતક માતા મિલકતના માલિક હતા.

૬.૧ એવું રજૂ કરવામાં આવે છે કે નોંધ નં. ૫૮૦ દ્વારા પ્રતિવાદીઓના નામ સહ-માલિક તરીકે દાખલ કરવામાં આવ્યા છે.

૬.૨ એવું રજૂ કરવામાં આવે છે કે માતાએ ૫.૬.૧૯૯૬ ના રોજ રજિસ્ટર્ડ વસિયત પણ કરી હતી. તેના પર આધાર રાખીને, એવું રજૂ કરવામાં આવે છે કે, વસિયતમાં સ્પષ્ટપણે અવલોકન કરવામાં આવ્યું છે કે અરજદારે ઘર છોડી દીધું

હતું અને તેમની સાથે સંબંધ રાખતા નથી. 'રજિસ્ટર્ડ વસિયત' પડકારવામાં આવી નથી.

ક.૩ એવું રજૂ કરવામાં આવે છે કે તેમની માતાના મૃત્યુ બાદ તેમની માતાનું નામ કમી કરતી નોંધ નં. ૬૧૨ દાખલ કરવામાં આવી છે.

ક.૪ એવું રજૂ કરવામાં આવે છે કે, ત્યારબાદ પ્રતિવાદી નં. ૫ અને ૬ એ કૌટુંબિક વ્યવસ્થા કરી છે અને જમીનનું વિભાજન પણ કરવામાં આવ્યું છે જેમાં મહેસૂલી રેકૉર્ડમાં નોંધ નં. ૭૩૮ તરીકે નોંધ દાખલ કરવામાં આવી છે જેમાં જમીનનો એક ભાગ ત્યારબાદ ત્રીજા પક્ષકારને વેચવામાં આવ્યો છે.

ક.૫ એવું રજૂ કરવામાં આવે છે કે અહીંના અરજદાર દ્વારા દાખલ કરવામાં આવેલી અપીલ વિલંબ માફીની અરજી પર નિર્ણય લીધા વિના મંજૂર કરવામાં આવી છે. એવું રજૂ કરવામાં આવે છે કે ઉપરોક્ત મુદ્દો હવે નવો નથી, જેમાં કાયદાનો સ્થાપિત સિદ્ધાંત છે કે, એકવાર અરજી દાખલ કરવામાં વિલંબ થાય, સત્તાધિકારીએ સચોટ કારણો દર્શાવીને વિલંબ માફી માટેની અરજી પર અલગથી નિર્ણય લેવો જરૂરી છે. એવું રજૂ કરવામાં આવે છે કે, આ પક્ષકારોને ઉચ્ચ ફોરમ સમક્ષ તેમની ફરિયાદ રજૂ કરવાની સુવિધા આપવા માટે છે.

ક.૬ (૧) બેચરભાઈ રાયજીભાઈ મૃતકના વારસદારો વિ. ગુજરાત રાજ્ય, ૨૦૧૯ (૦) GUJHC ૫૬૩૬૬ માં નોંધાયેલ (૨) દુધીબેન મુળજીભાઈ પટેલ

વિરુદ્ધ ગુજરાત રાજ્ય, ૨૦૧૬ (૩) GCD ૧૮૫૭ માં નોંધાયેલ કેસ પર આધાર રાખવામાં આવ્યો છે.

૬.૭ વિદ્વાન વકીલ શ્રી ગાંધીએ મદદનીશ કલેક્ટર દ્વારા પસાર કરાયેલા તારીખ ૧૦.૪.૨૦૧૪ ના આદેશ (પૃષ્ઠ-૨૦) પર પણ આધાર રાખ્યો હતો અને રજૂઆત કરી હતી કે ઉક્ત આદેશ પસાર કરતી વખતે વિદ્વાન મદદનીશ કલેક્ટરે સિવિલ કોર્ટની સત્તા ધારણ કરી લીધી છે અને તેમના અધિકારક્ષેત્રની બહારના કારણો દર્શાવ્યા છે. મદદનીશ કલેક્ટર દ્વારા એવું માની લેવામાં આવ્યું છે કે પૈતૃક જમીનના મહેસૂલી રેકૉર્ડમાં અરજદારનું નામ દાખલ કરવું જરૂરી છે અને અરજદારના અધિકારો ઉક્ત જમીનમાંથી પ્રાપ્ત થશે જે અધિકારક્ષેત્ર વિનાનું છે.

૬.૮ એવું રજૂ કરવામાં આવ્યું છે કે આક્ષેપિત આદેશ પસાર કરતી વખતે માત્ર નોંધ નં. ૬૧૨ ૨૬ કરવામાં આવી છે અને નોંધ નં. ૫૮૦ ચથાવત છે. એવું રજૂ કરવામાં આવ્યું છે કે ત્રીજા પક્ષકારના અધિકારો પણ ઊભા કરવામાં આવ્યા છે, જોકે જમીનનો કબજો ધરાવનાર વ્યક્તિને પ્રતિવાદી પક્ષકાર તરીકે જોડવામાં આવ્યો નથી. એવું રજૂ કરવામાં આવ્યું છે કે જોકે વિદ્વાન એસ.એસ.આર.ડી એ વિલંબ માફી પર પુનર્વિચાર કરવા માટે મામલો કલેક્ટરને પાછો મોકલ્યો હતો, પરંતુ કારણો નોંધ્યા વિના, કલેક્ટરે તારીખ ૨૧.૮.૨૦૧૭ ના આદેશ દ્વારા રિવિઝન એપ્લિકેશન મંજૂર કરી હતી, નોંધ નં. ૬૧૨ ૨૬ કરવાનો નિર્દેશ આપવામાં આવ્યો છે અને અનુગામી તમામ નોંધો પણ ૨૬ કરવામાં આવી છે.

૬.૯ વિદ્વાન એસ.એસ.આર.ડી દ્વારા પસાર કરાયેલ તારીખ ૨.૬.૨૦૧૮ ના આદેશ પર આધાર રાખતા, જે આક્ષેપિત આદેશ છે, એવું રજૂ કરવામાં આવ્યું છે કે વિદ્વાન એસ.એસ.આર.ડી દ્વારા પસાર કરાયેલ આક્ષેપિત આદેશમાં કોઈ હસ્તક્ષેપની જરૂર નથી જેમાં વિદ્વાન એસ.એસ.આર.ડી એ સચોટ કારણો આપ્યા છે અને પ્રતિવાદી નં. ૫ અને ૬ ના નામે સહ-માલિકો તરીકે દાખલ કરવામાં આવેલી નોંધોને ધ્યાનમાં લીધી છે.

૬.૧૦ વિદ્વાન વકીલ શ્રી ગાંધીએ રજૂઆત કરી હતી કે અહીંના અરજદારના વિદ્વાન વકીલ દ્વારા ૨૦૦૨ (૨) GHJ ૯૮૫ પર રાખવામાં આવેલ આધાર અરજદાર માટે કોઈ ઉપયોગી થશે નહીં એ હકીકતને ધ્યાનમાં રાખીને કે કાયદાની પ્રવર્તમાન સ્થિતિ એવી છે કે, એકવાર ૬૦ દિવસથી વધુનો વિલંબ થાય, તો વિલંબ માફી માંગતી અલગ અરજી દાખલ કરવાની હોય છે અને સક્ષમ સત્તાધિકારીએ વિલંબ માફ કરવા અથવા માફ ન કરવા માટે સચોટ કારણો આપવા જરૂરી છે.

૬.૧૧ એવું પણ રજૂ કરવામાં આવ્યું છે કે વર્તમાન કેસની હકીકતોમાં "વસિયત" એ રજિસ્ટર્ડ વસિયત છે અને, તેથી, અરજદારના વિદ્વાન વકીલ દ્વારા ૨૦૨૧ (૧૦) સ્કેલ ૪૧૩ પર રાખવામાં આવેલ આધાર વર્તમાન કેસની હકીકતોમાં લાગુ પડતો નથી.

૬.૧૨ છેલ્લે એવું રજૂ કરવામાં આવ્યું છે કે પ્રતિવાદી નં. ૫ અને ૬ ના નામ મહેસૂલી રેકૉર્ડમાં સહ-માલિકો તરીકે દાખલ કરવામાં આવ્યા છે. સંહિતાની

કલમ ૧૩૫સી હેઠળની જવાબદારી તે વ્યક્તિ પર છે જે મહેસૂલી રેકૉર્ડમાં હિતનો દાવો કરી રહી હોય કે તે પોતાના નામની નોંધણી માટે સક્ષમ સત્તાધિકારીનો સંપર્ક કરે. આવી અરજી દાખલ થવા પર, પ્રતિવાદી સત્તાધિકારી બદલામાં સંહિતામાં દર્શાવેલ પ્રક્રિયાને અનુસરીને કલમ ૧૩૫-ડી હેઠળ કાર્યવાહી શરૂ કરશે.

૬.૧૩ એવું રજૂ કરવામાં આવે છે કે નોંધ વારસાઈની નથી, તે સહ-માલિકીની છે. એવું રજૂ કરવામાં આવે છે કે ગુણદોષમાં ઉતર્યા વિના વિદ્વાન કલેક્ટર તારીખ ૨૧.૮.૨૦૧૭ ના આદેશ દ્વારા સક્ષમ સત્તાધિકારીનો સંપર્ક કરવામાં થયેલા ૧૮ વર્ષના વિલંબની માફીની અરજી પર અલગ આદેશ પસાર કરવામાં નિષ્ફળ રહ્યા છે. ઉક્ત આદેશ અધિકારક્ષેત્ર વિનાનો છે અને તે જોતાં વિદ્વાન એસ.એસ.આર.ડી દ્વારા પસાર કરાયેલ આદેશની પુષ્ટિ કરવી જરૂરી છે અને વર્તમાન પિટિશન ફગાવી દેવી જરૂરી છે.

૭. અરજદાર વતી હાજર રહેલા વિદ્વાન વકીલ શ્રી કે. ટી. દવેએ પ્રત્યુત્તરમાં સંહિતાની કલમ ૧૩૫-ડી(૨) પર આધાર રાખ્યો હતો અને રજૂઆત કરી હતી કે સંહિતાની કલમ ૧૩૫-ડી હેઠળ નોટિસ જારી કરવાની જવાબદારી પ્રતિવાદી સત્તાધિકારી પર રહેલી છે અને તે જોતાં, જાણકારીના અભાવે એવું કહી શકાય નહીં કે સક્ષમ સત્તાધિકારીનો સંપર્ક કરવામાં થયેલો વિલંબ એવો છે કે તેને માફ ન કરી શકાય.

૮. સંબંધિત પક્ષકારો વતી હાજર રહેલા વિદ્વાન વકીલોને સાંભળ્યા પછી, ગામ મૌજે: આસના, તાલુકો: જલાલપોર, જિલ્લો: નવસારીના બ્લોક / સર્વે નં. ૩૯, ૪૭, ૯૭, ૧૧૩, ૧૨૪, ૧ ૩૮, ૧૬૫, ૧૭૫, ૧૮૯, ૧૯૬, ૨૦૪, ૨૬૨, ૨૬૮, ૩૧૭, ૩૨૫, ૩૩૪, ૩૪૬, ૩૮૨ અને ૩૯૪ ની જમીન હાફેજ હુસૈનભાઈ રહીમુલ્લાના નામે હતી, જેઓ અરજદાર અને પ્રતિવાદી નં. ૫ અને ૬ ના પિતા હતા. હાફેજ હુસૈનભાઈ રહીમુલ્લાના અવસાન પર, તેમની માતાનું નામ મહેસૂલી રેકૉર્ડમાં દાખલ કરવામાં આવ્યું હતું. અહીંના અરજદારના વિદ્વાન વકીલે એ હકીકતનો વિવાદ કર્યો નથી કે તારીખ ૧૩.૬.૧૯૬૨ ના આદેશ દ્વારા અરજદાર અને પ્રતિવાદી નં. ૫ અને ૬ ની માતાને પ્રશ્નવાળી જમીનના ગણોતિયા તરીકે જાહેર કરવામાં આવ્યા હતા. સંબંધિત સમયે, પ્રતિવાદીઓ સગીર હતા અને માતાની આર્થિક સ્થિતિ એવી હતી કે તેણી જમીનની ખરીદ કિંમતનો હમો ચૂકવી શકતી ન હતી. પ્રશ્નવાળી જમીનની હરાજી કરવા માટે મામલતદાર અને એએલટી દ્વારા ૭.૧૧.૧૯૭૨ ના રોજ જાહેર નોટિસ જારી કરવામાં આવી હતી. પ્રતિવાદીઓની માતાએ તગાવી લોન મેળવી અને વર્ષ ૧૯૮૨ માં ખરીદ કિંમત ચૂકવવાની વ્યવસ્થા કરી.

૯. ત્યારબાદ ૨૦.૩.૧૯૯૬ ના રોજ મહેસૂલી રેકૉર્ડમાં ફેરફાર નોંધ નં. ૫૮૦ દાખલ કરવામાં આવી હતી. તેનું અવલોકન કરવાથી અને જે વિવાદમાં પણ નથી કે અરજદારની માતા અને પ્રતિવાદી નં. ૫ અને ૬ નું નામ નોંધ નં. ૫૮૦ દ્વારા મહેસૂલી રેકૉર્ડમાં દાખલ કરવામાં આવ્યું હતું. અરજદાર અને પ્રતિવાદી નં. ૫

અને ૬ ની માતાએ ૫.૬.૧૯૯૬ ના રોજ એક 'વસિયત' પણ કરી હતી જે રેકૉર્ડ પર પૃષ્ઠ-૫૮ પર રજૂ કરવામાં આવી છે જેણે અંતિમ સ્વરૂપ પ્રાપ્ત કર્યું છે. કાનૂની વારસદારોના નામ નોંધતી વખતે, અરજદારનું નામ ફકરા-૩ માં ક્રમ નં. ૨ રશીદ અહેમદહુસૈન પર આવે છે. અરજદાર અને અહીંના અરજદારની માતા વચ્ચે સારા સંબંધો ન હતા. પ્રતિવાદી નં. ૫ અને ૬ "વસિયત" ના લાભાર્થી છે. અરજદાર અને પ્રતિવાદી નં. ૫ અને ૬ ની માતાનું વર્ષ ૧૯૯૭ માં અવસાન થયું હતું. તે જોતાં, તારીખ ૨૫.૧૨.૧૯૯૮ ની નોંધ નં. ૬૧૨ દ્વારા માતાનું નામ કમી કરવામાં આવ્યું હતું. ત્યારબાદ ૬.૨.૨૦૦૨ ના રોજ પ્રીમિયમ ચૂકવવા પર જમીનને જૂની શરતમાં રૂપાંતરિત કરવામાં આવી હતી. તારીખ ૨૪.૧૨.૨૦૧૨ ની નોંધ નં. ૭૩૮ દ્વારા પ્રશ્નવાળી જમીન જવાબ આપનાર પ્રતિવાદીઓ વચ્ચે વહેંચવામાં આવી હતી. જમીનનો અમુક ભાગ એટલે કે સર્વે નં. ૩૪૬ અને ૩૨૧ જવાબ આપનાર પ્રતિવાદીઓ દ્વારા ત્રીજા પક્ષકારોને વેચવામાં આવેલ છે.

૧૦. ઉપરોક્ત હકીકતોના સેટમાં, એવું બહાર આવે છે કે ૨૫.૧૨.૧૯૯૮ ના રોજ દાખલ કરવામાં આવેલી નોંધ નં. ૬૧૨ લગભગ ૧૫ વર્ષના વિલંબ પછી અપીલ નં. ૧૮૫/૨૦૧૩ દાખલ કરીને મદદનીશ કલેક્ટર સમક્ષ અરજદાર દ્વારા પડકારવામાં આવી હતી. મદદનીશ કલેક્ટરે તારીખ ૧૦.૪.૨૦૧૪ ના આદેશ દ્વારા નોંધ નં. ૬૧૨ રદ કરવાનો આદેશ આપ્યો હતો. પ્રતિવાદીઓએ કલેક્ટર સમક્ષ રિવિઝન એપિલિકેશન નં. ૧૨૨/૨૦૧૪ દાખલ કરી હતી જે તારીખ ૫.૩.૨૦૧૫ ના આદેશ દ્વારા નામંજૂર કરવામાં આવી હતી.

૧૧. ઉપરોક્તને કારણે વિદ્વાન એસ.એસ.આર.ડી સમક્ષ રિવિઝન એપ્લિકેશન નં. ૪૧/૨૦૧૫ દાખલ કરવામાં આવી. વિદ્વાન એસ.એસ.આર.ડી એ તારીખ ૪.૧૧.૨૦૧૬ ના આદેશ દ્વારા તેને મંજૂર કરીને મામલો જિલ્લા કલેક્ટરને પાછો મોકલ્યો હતો. જિલ્લા કલેક્ટરે તારીખ ૨૧.૦૮.૨૦૧૭ ના આદેશ દ્વારા અગાઉના તારીખ ૫.૩.૨૦૧૫ ના આદેશની પુષ્ટિ કરી હતી.

૧૨. પ્રતિવાદીઓએ નાયબ કલેક્ટર દ્વારા પસાર કરાયેલા ઉક્ત આદેશને વિદ્વાન એસ.એસ.આર.ડી સમક્ષ રિવિઝન એપ્લિકેશન નં. ૬૭/૨૦૧૭ દાખલ કરીને પડકાર્યો હતો જેમાં ઉક્ત રિવિઝન એપ્લિકેશન તારીખ ૨.૬.૨૦૧૮ ના આક્ષેપિત આદેશ દ્વારા મંજૂર કરવામાં આવી હતી જેમાં વિદ્વાન એસ.એસ.આર.ડી એ ઠરાવ્યું હતું કે, અરજદાર અને પ્રતિવાદી નં. ૫ અને ૬ ના પિતા ગણોતિયા હતા. વિવાદિત જમીન તેમની માતા એટલે કે જૈનબબીબી દ્વારા ખરીદવામાં આવી હતી, તેથી પ્રશ્નવાળી જમીન તેમની માતાની સ્વ-ઉપાર્જિત મિલકત હતી. મહેસૂલી નોંધ નં. ૫૮૦ દ્વારા પ્રતિવાદી નં. ૫ અને ૬ સહ-માલિકો બન્યા. ત્યારબાદ પ્રતિવાદી નં. ૫ અને ૬ ની તરફેણમાં તારીખ ૫.૬.૧૯૯૬ ની રજિસ્ટર્ડ 'વસિયત' છે. અરજદારે ૧૫ વર્ષના વિલંબ પછી નોંધ નં. ૬૧૨ ને પડકારી હતી અને તે વિલંબ અને લેચીસ (lat સીhes) થી બાધિત છે. વિલંબ સમજાવવા માટે કોઈ સચોટ કારણો નથી. એવું પણ ઠરાવવામાં આવ્યું છે કે અહીંના અરજદાર દ્વારા નોંધ નં. ૫૮૦ પડકારવામાં આવી નથી. જમીને હાથ પણ બદલ્યા છે અને ઇક્વિટીમાં પણ ફેરફાર થયો છે. રજિસ્ટર્ડ સેલ

ડીડ હજુ પણ ત્રીજા પક્ષકારની તરફેણમાં છે અને તેણે અંતિમ સ્વરૂપ પ્રાપ્ત કર્યું છે. કે 'વસિયત' અથવા રજિસ્ટર્ડ સેલ ડીડ રદ કરવા માટે સિવિલ કાર્યવાહી શરૂ કરવામાં આવી નથી. મહેસૂલી સત્તાધિકારીની સત્તાઓ અધિકારોના રેકૉર્ડ (re સીlord ઓફ rights) પૂરતી મર્યાદિત છે. કે મહેસૂલી સત્તાધિકારી પાસે પક્ષકારોના અધિકાર, હિત અને માલિકી નક્કી કરવાની સત્તા નથી.

૧૩. વિદ્વાન એસ.એસ.આર.ડી દ્વારા પસાર કરવામાં આવેલ આક્ષેપિત આદેશ પર વિચાર કર્યા પછી, આ કોર્ટના મતે, આ કોર્ટ વિદ્વાન એસ.એસ.આર.ડી દ્વારા પહોંચેલા તારણો સાથે સહમત છે કે મદદનીશ કલેક્ટર દ્વારા તારીખ ૫.૩.૨૦૧૫ ના આદેશ દ્વારા પહોંચેલા તારણો અધિકારક્ષેત્રની બહાર ગયા છે, જેમાં એવા ક્ષેત્રમાં તપાસ કરવામાં આવી છે કે અહીંના અરજદાર મૃતક જૈનબબીબીના કાનૂની વારસદાર છે, જમીન સ્વ. હુસૈનભાઈના વારસા તરીકે આવી હતી અને તેથી, તે પૈતૃક મિલકત હશે. વિદ્વાન મદદનીશ કલેક્ટરે આગળ એવું ઠરાવ્યું કે, જમીન પૈતૃક મિલકત હોવાથી તેમના સીધા વારસદારોના નામ વારસાઈ દ્વારા દાખલ કરવાના હોય છે અને તે જોતાં, પ્રતિવાદી સત્તાવાળાઓનો સંપર્ક કરવામાં થયેલા વિલંબને માફ કરવો જરૂરી હતો. કે અરજદાર વરિષ્ઠ નાગરિક હતા અને તેથી, તેઓ મર્યાદાના સમયગાળામાં અપીલ દાખલ કરી શક્યા ન હતા.

૧૪. અંતિમ નિષ્કર્ષ પર પહોંચવા માટે, આ કોર્ટ કાયદાની સ્થિતિનો સંદર્ભ આપવાનું યોગ્ય માને છે :-

(એ) બેચરભાઈ રાયજીભાઈ મૃતકના વારસદારો વિ. ગુજરાત રાજ્ય, ૨૦૨૦

(૧) AIJ (DG) ૮૮ માં નોંધાયેલા કેસમાં, ફકરા ૬ અને ૭ નીચે મુજબ છે :-

"૬. આ કોર્ટે પક્ષકારોના વિદ્વાન વકીલો દ્વારા કરવામાં આવેલી રજૂઆતો ધ્યાનમાં લીધી છે તેમજ રેકૉર્ડ પર મૂકવામાં આવેલી સામગ્રીનું અવલોકન કર્યું છે. રેકૉર્ડ પર મૂકવામાં આવેલી સામગ્રી પરથી, એવું બહાર આવે છે કે પ્રશ્નવાળી નોંધ વર્ષ ૧૯૬૬ માં રેકૉર્ડમાં દાખલ કરવામાં આવી હતી અને આશરે પચાસ વર્ષના સમયગાળા પછી, અરજદારો દ્વારા મહેસૂલી રેકૉર્ડમાં અરજદારોના નામ દાખલ કરવા માટે નાયબ કલેક્ટર સમક્ષ અરજી સબમિટ કરવામાં આવી હતી. એ પણ નિર્વિવાદ છે કે અરજદારો દ્વારા નાયબ કલેક્ટર સમક્ષ વિલંબ માફી માટે કોઈ અલગ અરજી દાખલ કરવામાં આવી ન હતી. તેમ છતાં, નાયબ કલેક્ટરે ઉક્ત અરજી/અપીલ ધ્યાનમાં લીધી અને અરજદારોની તરફેણમાં આદેશ પસાર કર્યો. આ કોર્ટે કલ્પેશભાઈ નટવરલાલ પટેલ વિ. ગુજરાત રાજ્ય અને અન્ય ૨૦૦૯(૩) GLH ૩૭૨ માં નોંધાયેલા કેસમાં સમાન મુદ્દા પર વિચાર કર્યો છે અને ફકરા-૧૨ માં નીચે મુજબ અવલોકન કર્યું છે:

"૧૨. કાયદો સારી રીતે સ્થાપિત છે કે જે કિસ્સામાં ઉપચારાત્મક પગલાં શરૂ કરવા માટે કાનૂની સમય મર્યાદા નિર્ધારિત કરવામાં આવી હોય, તો વ્યથિત વ્યક્તિ ઉક્ત સમયપત્રકથી બંધાયેલ છે અને જો કાનૂની મર્યાદાના સમયગાળાની બહાર ઉપાયનો ઉપયોગ કરવામાં આવે છે, તો સત્તાધિકારી કાર્યવાહી શરૂ કરવામાં જે વિલંબ થયો છે તે સમજાવવામાં આવ્યો છે કે નહીં તે અંગે પ્રથમ નિર્ણય નોંધ્યા વિના ગુણદોષના આધારે કાર્યવાહી ચલાવી શકે નહીં.

વર્તમાન કેસની હકીકતોમાં, નાયબ કલેક્ટર દ્વારા આવા કોઈ નિર્ણયની ગેરહાજરીમાં, તારીખ ૨૩.૧૦.૨૦૦૩ નો આદેશ અપીલને ગુણદોષ પર ચલાવવાના અધિકારક્ષેત્ર વિના કરવામાં આવ્યો હોવાથી કાયદામાં ખરાબ છે."

૭. આ કોર્ટ દ્વારા આપવામાં આવેલા ઉપરોક્ત નિર્ણયને ધ્યાનમાં રાખીને, જો અહીં ઉપર ચર્ચા કર્યા મુજબની વર્તમાન હકીકતોની કાળજીપૂર્વક તપાસ કરવામાં આવે, તો એવું બહાર આવે છે કે અરજદારોએ મહેસૂલી રેકૉર્ડમાં તેમના નામ દાખલ કરવા માટે આશરે પચાસ વર્ષના સમયગાળા પછી નાયબ કલેક્ટર સમક્ષ અપીલ દાખલ કરી હતી. જોકે, એ નિર્વિવાદ છે કે અરજદારોએ વિલંબ માફી માટે કોઈ અલગ અરજી દાખલ કરી નથી અને તેથી, વિલંબ માફ કર્યા વિના, નાયબ કલેક્ટરે અરજદારોની વિનંતી સ્વીકારી હતી, જે માન્ય નથી."

(બી) દુધીબેન મુળજીભાઈ પટેલ વિરુદ્ધ ગુજરાત રાજ્ય, ૨૦૧૬ (૨) GLR ૧૭૮૬ માં નોંધાયેલા કેસમાં, ફરિયાદી પ.૪ થી પ.૬ નીચે મુજબ છે :-
"પ.૪ ગુજરાત જમીન મહેસૂલ નિયમો, ૧૯૭૨ ના નિયમ ૧૦૮(પ) સાથે વાંચતા ગુજરાત જમીન મહેસૂલ સંહિતા, ૧૯૭૯ ની કલમ ૨૦૫ મુજબ અપીલ દાખલ કરવાની સમય મર્યાદા ૬૦ દિવસની છે. પ્રતિવાદી નં. ૪ ની અપીલ સ્વીકાર્ય રીતે મર્યાદાના ઉક્ત સમયગાળા પછી દાખલ કરવામાં આવી હતી. પ.૫ એવી દલીલ કે અપીલ મર્યાદાના સમયગાળા પછી દાખલ કરવામાં આવી હોવા છતાં વિલંબ માફી માટે કોઈ અલગ અરજી દાખલ કરવામાં આવી ન હતી, તે કાયદામાં યોગ્ય રીતે મૂકવામાં આવી હતી. રાઘો સિંહ વિ. મોહન સિંહ

[૨૦૦૧ (૯) S સીસી ૭૧૭] માં સુપ્રીમ કોર્ટે નીચે મુજબ ઠરાવતા અવલોકન કર્યું હતું, "કારણ કે એ નિર્વિવાદ છે કે અધિક કલેક્ટર સમક્ષ દાખલ કરાયેલ અપીલ ૧૦ દિવસ સમયમર્યાદા બહાર હતી અને વિલંબ માફી માટે મર્યાદા અધિનિયમની કલમ ૫ હેઠળ અરજી દાખલ કરવામાં આવી ન હતી, તેથી અધિક કલેક્ટરને તે અપીલ મંજૂર કરવાનું કોઈ અધિકારક્ષેત્ર ન હતું. મર્યાદાના આધારે અપીલ નામંજૂર થવા પાત્ર હતી. બોર્ડ ઓફ રેવન્યુ સમક્ષ જ્યાં મર્યાદાનો પ્રશ્ન ઉઠાવવામાં આવ્યો હતો તેનો મત એવો હતો કે જોકે વિલંબ માફી માટેની અરજી દાખલ કરવામાં આવી ન હતી, તો પણ વિલંબ માફ કરવામાં આવ્યો હોવાનું માનવામાં આવશે. આ દેખીતી રીતે ભૂલભરેલું છે. આ સ્થિતિમાં, હાઈકોર્ટ અધિક કલેક્ટર તેમજ બોર્ડ ઓફ રેવન્યુનો ચુકાદો બાજુ પર રાખવામાં યોગ્ય હતી."

(ફરો

૬)

પ.૬ આ કોર્ટે કલ્પેશભાઈ નટવરલાલ પટેલ વિ. ગુજરાત રાજ્ય [(૨૦૦૯) ૩ G.L.H. ૩૭૨] માં એ જ સિદ્ધાંત જણાવ્યો હતો કે જ્યારે અપીલ મર્યાદાના સમયગાળા પછી દાખલ કરવામાં આવી હોય ત્યારે સત્તાધિકારી વિલંબ માફીની અરજી વિના અપીલ ચલાવી શકે નહીં. તેણે ઠરાવ્યું કે માત્ર અપીલ ચલાવવામાં આવે છે તેના કારણે એવું માની શકાય નહીં કે વિલંબ માફ કરવામાં આવ્યો છે.

કોર્ટે

નીચે

મુજબ

જણાવ્યું,

"કાયદો સારી રીતે સ્થાપિત છે કે જે કિસ્સામાં ઉપચારાત્મક પગલાં શરૂ કરવા માટે કાનૂની સમય મર્યાદા નિર્ધારિત કરવામાં આવી હોય, તો વ્યથિત વ્યક્તિ ઉક્ત સમયપત્રકથી બંધાયેલ છે અને જો કાનૂની મર્યાદાના સમયગાળાની બહાર

ઉપાયનો ઉપયોગ કરવામાં આવે છે, તો સત્તાધિકારી કાર્યવાહી શરૂ કરવામાં જે વિલંબ થયો છે તે સમજાવવામાં આવ્યો છે કે નહીં તે અંગે પ્રથમ નિર્ણય નોંધ્યા વિના ગુણદોષના આધારે કાર્યવાહી ચલાવી શકે નહીં. વર્તમાન કેસની હકીકતોમાં, નાયબ કલેક્ટર દ્વારા આવા કોઈ નિર્ણયની ગેરહાજરીમાં, તારીખ ૨૩.૧૦.૨૦૦૩ નો આદેશ અપીલને ગુણદોષ પર ચલાવવાના અધિકારક્ષેત્ર વિના કરવામાં આવ્યો હોવાથી કાયદામાં ખરાબ છે." (ફકરો ૧૨)

"સુનાવણી દરમિયાન અરજદારો વતી એવો ધીમો પ્રયાસ કરવામાં આવ્યો હતો કે કારણ કે આદેશ ગુણદોષ પર કરવામાં આવ્યો હતો તેથી કોઈ માની શકે કે વિલંબ માફ કરવામાં આવ્યો છે. આ રજૂઆતને માન્ય રાખી શકાય નહીં. અહીં— પહેલાં નોંધ્યા મુજબ, આદેશ ૧૯૬૩ માં કરવામાં આવ્યો હતો જ્યારે મૃતક સોમાભાઈ જીવિત હતા અને તેને પડકારવાનો અધિકાર ઉક્ત સજ્જનને ઉપલબ્ધ હતો. મૃતક સોમાભાઈએ મર્યાદાના નિર્ધારિત સમયગાળા વિના તે પડકાર ઉઠાવ્યો ન હોવાથી કાયદો ધારે છે કે વ્યથિત વ્યક્તિ દ્વારા કારણ છોડી દેવામાં આવ્યું હતું. મર્યાદાનો કાયદો ખૂબ જ સ્પષ્ટ છે કે એકવાર કારણ છોડી દેવામાં આવ્યા પછી વ્યથિત વ્યક્તિને પ્રશ્નવાળા વિલંબને સમજાવવા માટે સખત સાબિતી પર મૂકવો પડે છે કારણ કે ત્યાં સુધીમાં એટલે કે મર્યાદાના સમયગાળાના અંત સુધીમાં અન્ય પક્ષની તરફેણમાં પરિણામી અધિકારો અસ્તિત્વમાં આવી જશે." (ફકરો ૧૩)"

(સી) ધનુબેન પત્ની પ્રવીણભાઈ પ્રેમાભાઈ વિરુદ્ધ ધનજીભાઈ ઠાકરશીભાઈ પટેલ, ૨૦૨૩ (૧) GLH ૭૪૨ માં નોંધાયેલા કેસમાં, ફરરા ૯ અને ૧૨ જે નીચે મુજબ વંચાય છે :-

"૯. બોમ્બે લેન્ડ રેવન્યુ કોડની કલમ-૨૦૫/૨૦૬ સાથે વાંચતા ગુજરાત લેન્ડ રેવન્યુ રૂલ્સના નિયમ-૧૦૮(૫) હેઠળ અપીલ દાખલ કરવા માટેની સંબંધિત જોગવાઈને ધ્યાનમાં લેતા, અપીલ દાખલ કરવા માટે ૬૦ દિવસનો સમયગાળો પૂરો પાડવામાં આવ્યો છે, નિયમ-૧૦૮(૫) ની શરત પૂરી પાડે છે કે અપીલ સત્તાધિકારી લેખિતમાં તેના કારણો નોંધ્યા પછી, ૬૦ દિવસના સમયગાળા પછી દાખલ કરવામાં આવેલી અપીલ સ્વીકારી શકે છે, જો તે નિર્ધારિત સમયગાળામાં અપીલ રજૂ ન કરવા અંગે અપીલકર્તા દ્વારા દર્શાવવામાં આવેલા કારણથી સંતુષ્ટ હોય.

૧૨. એપેક્સ કોર્ટે રાઘો સિંહ (સુપ્રા) ના કેસના નિર્ણયમાં સમાન હકીકતની પરિસ્થિતિને ધ્યાનમાં લીધી છે, જ્યાં વિલંબ માફ કરવા માટેની અરજી દાખલ કરવામાં આવી ન હતી અને તેના વિના એપેક્સ કોર્ટે ઠરાવ્યું કે સત્તાધિકારી પાસે આગળ વધવા અને અપીલ મંજૂર કરવાનું કોઈ અધિકારક્ષેત્ર નથી." અહીં ઉપર સંદર્ભિત ઉપરોક્ત નિર્ણયોમાં નિર્ધારિત ગુણોત્તર (ratio) ને ધ્યાનમાં રાખીને, એકવાર ઉપચારાત્મક પગલાં શરૂ કરવા માટે કાનૂની સમય મર્યાદા નિર્ધારિત કરવામાં આવે, તો વ્યથિત વ્યક્તિ સમયપત્રકને અનુસરવા

માટે બંધાયેલ છે. કાર્યવાહી શરૂ કરવામાં જે વિલંબ થયો છે તે સમજાવવામાં આવ્યો છે કે નહીં અને અલગ અરજી મારફતે આવો વિલંબ માફ કરવો જરૂરી છે કે નહીં તે અંગે નિર્ણય નોંધ્યા વિના ગુણદોષના આધારે કાર્યવાહી ચલાવવાનું સત્તાધિકારી માટે ખુલ્લું નથી. આવા આદેશની ગેરહાજરીમાં, ઉક્ત આદેશને ગુણદોષ પર અપીલ ચલાવવાના અધિકારક્ષેત્ર વિનાનો ગણવામાં આવશે.

૧૫. વર્તમાન કેસની હકીકતોમાં પણ જોકે એ નિર્વિવાદ છે કે અરજદારે વિલંબ માફી માટે અરજી દાખલ કરી હતી, વિદ્વાન મદદનીશ કલેક્ટરે વિલંબ માફી માટેની અરજી પર નિર્ણય ન લેવાનું યોગ્ય માન્યું અને તેના પોતાના ગુણદોષ પર અપીલ નક્કી કરી છે જેની સાથે વિદ્વાન કલેક્ટર સહમત થયા છે.

૧૬. ઉપરોક્ત ચર્ચાના પ્રકાશમાં, રિવિઝન એપિલિકેશન નં. MVV/HKP/NVS/૬૭/૨૦૧૭ માં તારીખ ૨.૬.૨૦૧૮ નો આક્ષેપિત આદેશ પસાર કરનાર વિદ્વાન એસ.એસ.આર.ડી દ્વારા કોઈ ભૂલ કરવામાં આવી હોય તેવું કહી શકાય નહીં, કાયદાની કોઈ ભૂલ તો નહિ જ.

૧૭. એ નિર્વિવાદ છે કે, મહેસૂલી રેકૉર્ડમાં દાખલ કરવામાં આવેલી નોંધ નં. ૫૮૦ અરજદારની માતા અને પ્રતિવાદી નં. ૫ અને ૬ ના નામે સહ-માલિકો

તરીકે દાખલ કરવામાં આવી છે. સંહિતાની કલમ ૧૩૫સી હેઠળ અહીંના અરજદારે સ્વીકાર્ય રીતે પ્રશ્નવાળી જમીનમાં પોતાનું નામ દાખલ કરવા માટે સક્ષમ સત્તાધિકારીનો સંપર્ક કર્યો નથી અને તે જોતાં નિયુક્ત અધિકારીએ વર્ષ ૧૯૯૬ માં માતાના અવસાન પર રજિસ્ટર્ડ 'વસિયત' હોવાના કારણે મહેસૂલી રેકૉર્ડમાં મહેસૂલી નોંધ નં. ૫૮૦ દ્વારા પ્રતિવાદી નં. ૫ અને ૬ નું નામ દાખલ કર્યું છે. વિદ્વાન એસ.એસ.આર.ડી દ્વારા નોંધ્યા મુજબ રજિસ્ટર્ડ સેલ ડીડ મારફતે પક્ષકારો વચ્ચે વિભાજન અને ત્રીજા પક્ષકારના અધિકારો પણ ઊભા કરવામાં આવ્યા છે. પક્ષકારો વચ્ચે કોઈ સિવિલ કાર્યવાહી પેઝિંગ નથી અને તે જોતાં નોંધો જેમ છે તેમ રાખવી જરૂરી છે.

૧૮. અહીં ઉપર જણાવેલા કારણોસર, આ કોર્ટના મતે, વર્તમાન પિટિશન યોગ્યતા વિનાની છે. આ કોર્ટ ભારતના બંધારણનાં અનુચ્છેદ ૨૨૬ હેઠળ અસાધારણ અધિકારક્ષેત્રનો ઉપયોગ કરવા માટે આતુર નથી. તે મુજબ પિટિશન ફગાવી દેવામાં આવે છે.

કે. કે. સૈયદ

(વૈભવી ડી. નાણાવટી, ન્યાયમૂર્તી)

This judgment has been translated using AI Tool – SUVAS.

=====

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgement in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/ her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgement shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.